

Marking notes
Remarques pour la notation
Notas para la corrección

May / Mai / Mayo 2017

**Modern Greek / Grec Moderne /
Griego Moderno A:
language and literature /
langue et littérature /
lengua y literatura**

Higher level
Niveau supérieur
Nivel superior

Paper / Épreuve / Prueba 1

9 pages/páginas

These marking notes are **confidential** and for the exclusive use of examiners in this examination session.

They are the property of the International Baccalaureate and must **not** be reproduced or distributed to any other person without the authorization of the IB Global Centre, Cardiff.

Ces remarques pour la notation sont **confidentielles**. Leur usage est réservé exclusivement aux examinateurs participant à cette session.

Ces remarques sont la propriété du Baccalauréat International. Toute reproduction ou distribution à de tierces personnes sans l'autorisation préalable du centre mondial de l'IB à Cardiff est **interdite**.

Estas notas para la corrección son **confidenciales** y para el uso exclusivo de los examinadores en esta convocatoria de exámenes.

Son propiedad del Bachillerato Internacional y **no deben** reproducirse ni distribuirse a ninguna otra persona sin la autorización del centro global del IB en Cardiff.

The following are the annotations available to use when marking responses.

Annotation	Explanation	Associated shortcut
	Caret – indicates omission.	Alt+1
	Incorrect point – indicates factual inaccuracies or misinterpretations.	Alt+2
	Ellipse that can be expanded.	Alt+3
	Horizontal wavy line that can be expanded – indicates language errors / incoherence.	Alt+4
	Highlight tool that can be expanded.	Alt+5
	On page comment – justifies application of assessment criteria.	Alt+6
	Unclear content or language.	Alt+7
	SEEN - every scanned page must be annotated or marked as SEEN.	Alt+8
	Good Response/Good Point.	Alt+9
	Vertical wavy line that can be expanded – indicates irrelevance / going off the point.	Alt+0

You **must** make sure you have looked at all pages. Please put the **SEEN** annotation on any blank page, to indicate that you have seen it.

When using the *On Page Comments* annotation, please keep the following in mind:

- Avoid covering the candidate’s own writing. This can be done by writing your comments in the margins then running the arrow attached to the ‘on-page comment’ annotation to the appropriate place.
- Provide all comments in the target language.
- You may provide summative comments at the end of the script, but please do NOT record numerical marks on the scripts.

General marking instructions

These notes to examiners are intended only as guidelines to assist marking. They are not offered as an exhaustive and fixed set of responses or approaches to which all answers must rigidly adhere.

Good ideas or angles not offered here should be acknowledged and rewarded as appropriate. Similarly, answers which do not include all the ideas or approaches suggested here should be rewarded appropriately.

Of course, some of the points listed will appear in weaker papers, but are unlikely to be developed.

Instructions générales pour la notation

Ces remarques sont de simples lignes directrices destinées à aider les examinateurs lors de la notation. Elles ne peuvent en aucun cas être considérées comme un ensemble fixe et exhaustif de réponses ou d'approches de notation auxquelles les réponses doivent strictement correspondre.

Les idées ou angles valables qui n'ont pas été proposés ici doivent être reconnus et récompensés de manière appropriée.

De même, les réponses qui ne comprennent pas toutes les idées ou approches mentionnées ici doivent être récompensées de manière appropriée.

Naturellement, certains des points mentionnés apparaîtront dans les épreuves les moins bonnes mais n'y seront probablement pas développés.

Instrucciones generales para la corrección

El objetivo de estas notas para los examinadores es servir de directrices para ayudar en la corrección. Por lo tanto, no deben considerarse una colección fija y exhaustiva de respuestas y enfoques por la que deban regirse estrictamente todas las respuestas.

Los buenos enfoques e ideas que no se mencionen en las notas para la corrección deben recibir el reconocimiento y la valoración que les corresponda.

De igual manera, las respuestas que no incluyan todas las ideas o los enfoques que se sugieren en las notas deben valorarse en su justa medida.

Por supuesto, algunos de los puntos que se incluyen en las notas aparecerán en exámenes más flojos, pero probablemente no se habrán desarrollado.

1. Κείμενο Α και κείμενο Β

Αυτή η ερώτηση ζητά από τους υποψηφίους να αναλύσουν και να συγκρίνουν το άρθρο «Η συνθήκη της μοναξιάς στους δρόμους της Αθήνας» του Νίκου Βατόπουλου στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας Καθημερινή, 19/7/2015 (www.kathimerini.gr/823838/article/politismos) με το απόσπασμα χρονικού: “ΑΘΗΝΑ: Δεκέμβριος 2011” από το “Φακός στο στόμα” Ένα χρονικό για την Αθήνα του Χρήστου Χρυσόπουλου. Και τα δύο κείμενα περιγράφουν την ατμόσφαιρα της Αθήνας και τη συμπεριφορά των κατοίκων της κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης.

Μια επαρκής έως καλή ανάλυση θα:

- Σχολιάσει τα δύο κειμενικά είδη, το αναγνωστικό κοινό και το σκοπό των κειμένων. Το πρώτο κείμενο είναι ένα άρθρο με θέμα την ατμόσφαιρα της πόλης και τη συμπεριφορά των κατοίκων της κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στην Αθήνα. Το αναγνωστικό κοινό μπορεί να είναι αναγνώστες της εφημερίδας που ενδιαφέρονται για κοινωνικά και πολιτιστικά θέματα. Το δεύτερο κείμενο είναι απόσπασμα βιβλίου για την κρίση στην Αθήνα το Δεκέμβριο του 2011. Το αναγνωστικό κοινό μπορεί να είναι αναγνώστες του βιβλίου και μπορεί να καλύπτει διάφορες ηλικιακές ομάδες. Και τα δύο κείμενα σκοπεύουν να αποδώσουν την ατμόσφαιρα της πόλης και να ευαισθητοποιήσουν τον αναγνώστη με διαφορετικό τρόπο.
- Σχολιάσει το πλαίσιο. Το πλαίσιο και στα δύο κείμενα είναι η Ελλάδα κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Υπάρχει μικρή χρονική διαφορά ανάμεσα στα δύο κείμενα. Το πρώτο γράφτηκε το 2015 και το δεύτερο αναφέρεται στο 2011 αλλά δημοσιεύτηκε το 2012.
- Σχολιάσει τις ομοιότητες ανάμεσα στα δύο κείμενα, π.χ. Η ατμόσφαιρα και στα δύο κείμενα είναι βαριά και καταθλιπτική. Στο Α κείμενο: η πόλη είναι “κατηφής”, “θλιβερό σκηνικό και άδεια μαγαζιά και παραιτημένα κτίρια”. Στο Β κείμενο: σκοτεινοί δρόμοι και κλειστά ξενοδοχεία. Και τα δύο κείμενα αναφέρονται στην Αθήνα. Οι άνθρωποι και στα δύο κείμενα κινούνται σα νευρόσπαστα, σαν να μη πιστεύουν αυτό που τους συμβαίνει. Και στα δύο κείμενα αναφέρεται η μοναξιά.
- Σχολιάσει τις διαφορές των δύο κειμένων. Σε αντίθεση με το δεύτερο κείμενο, ο συγγραφέας του πρώτου κειμένου έχει τη μνήμη μιας πόλης που ήταν γεμάτη ζωή. Μια άλλη διαφορά είναι η αναφορά στους νέους που χαίρονται την ηλικία τους. Το πρώτο κείμενο επικεντρώνεται σε σύνολα ανθρώπων, ενώ ένα μεγάλο μέρος του Β κειμένου στην ατομική δυστυχία. Το δεύτερο κείμενο είναι πιο καθολικό γιατί δεν αναφέρονται δρόμοι ή γνωστές περιοχές της Αθήνας.
- Σχολιάσει τη γλώσσα και το ύφος, π.χ. στο Α κείμενο η γλώσσα είναι απλή αλλά προσεγμένη με πλούσιο λεξιλόγιο. Υπάρχει επανάληψη της λέξης “μοναξιά” που επιτείνει την κατάσταση μοναξιάς των ανθρώπων, λέξεις που περιγράφουν την έλλειψη ζωντάνιας της πόλης όπως “σε παρακμή, αφαίμαξη, ξέπνοη”. Το Β κείμενο έχει πιο απλή γλώσσα, κάπως προφορική με σύντομες και κοφτές προτάσεις, Το λεξιλόγιο είναι καθημερινό, αλλά υπάρχουν και κάποιες ποιητικές ή διανοουμενίστικες λέξεις όπως “αδιανόητη ταλάντωση”. Το ύφος και στα δύο κείμενα είναι κάπως βαρύ.
- Σχολιάσει τα εκφραστικά μέσα. Και στα δύο κείμενα υπάρχουν πολλά εκφραστικά μέσα, ιδιαίτερα εικόνες, μεταφορές και παρομοιώσεις. Υπάρχουν εικόνες δρόμων με ανθρώπους ενώ στο Β κείμενο οι δρόμοι είναι σκοτεινοί λόγω οικονομίας, κλειστά ξενοδοχεία που έχουν κατεβάσει συμπαγή ρολά, εικόνες σιωπής και ακινησίας από ξενοδοχεία χωρίς πελάτες και όλα σαν να σταμάτησαν ξαφνικά “κατά τη διάρκεια μιας επερχόμενης καταστροφής”, εικόνα που θυμίζει παιδικό παραμύθι.
- Σχολιάσει τις φωτογραφίες και τους τίτλους.

Μια πολύ καλή ως άριστη ανάλυση θα:

- Σχολιάσει πιο αναλυτικά τις διαφορές ανάμεσα στα δύο κείμενα. Σε αντίθεση με το δεύτερο κείμενο, στο πρώτο κείμενο ο αρθρογράφος αναφέρεται στο πλήθος και αισθάνεται να είναι κι αυτός μέρος του πλήθους, ενώ στο δεύτερο κείμενο, ο συγγραφέας θέλει να δώσει την εντύπωση κάποιου που απλώς καταγράφει μια κατάσταση. Επίσης ο συγγραφέας του πρώτου κειμένου βιώνει την κατάσταση σαν μια μεταβατική περίοδο, ενώ στο δεύτερο κείμενο ο συγγραφέας απλά βυθίζεται στη δυστυχία.
- Εξετάσει με μεγαλύτερη εκλέπτυνση τη γλώσσα και το ύφος: Στο πρώτο κείμενο υπάρχουν λέξεις που υποδηλώνουν τη μεταβατική περίοδο που ζουν οι άνθρωποι όπως «διολίσθηση, μετακύλιση» που επίσης εκφράζουν κάποια ελπίδα ότι «όλα είναι παροδικά» και ότι πρόκειται για μια περίοδο που θα τελειώσει κάποια στιγμή. Στο δεύτερο κείμενο ο συγγραφέας με τη γλώσσα που χρησιμοποιεί δεν αφήνει καμιά ελπίδα καθώς αναφέρεται σε «μια επερχόμενη καταστροφή». Σε αντίθεση με το πρώτο κείμενο, το δεύτερο έχει μια ανεπαίσθητη ειρωνεία με την εικόνα του σκυλιού που παρακολουθεί με απάθεια, π.χ. «χάζευε αδιάφορα τα περαστικά οχήματα».
- Εξετάσει πιο αναλυτικά τα εκφραστικά μέσα και κυρίως τις εικόνες, παρομοιώσεις, μεταφορές και αντιθέσεις. Στο πρώτο κείμενο υπάρχει μια ωραία παρομοίωση/μεταφορά με το πλήθος να παρομοιάζεται με ποτάμι, π.χ. «βουβού ποταμού που κυλάει στους δρόμους» ή «η πόλη θλιβερό σκηνικό», ενώ στο δεύτερο κείμενο ο άστεγος που ζητιανεύει «έμοιαζε με γιγαντιαίο σαλιγκάρι» ή «Σαν να εξομολογούνταν στις τσιμεντόπλακες». Στο πρώτο κείμενο υπάρχουν αντιθέσεις ανάμεσα στην Αθήνα της κρίσης και στην Αθήνα για τους τουρίστες και όσους δεν έχουν πληγεί ακόμη από την κρίση, π.χ. «Ίσως η αίσθηση αυτή έρχεται σε αντίθεση με τις εικόνες γεμάτες ζωή σε κάποια σημεία της πόλης, ιδίως τώρα το καλοκαίρι που η ανάγκη για χαρά είναι μεγάλη».
- Εξετάσει τη στάση του αφηγητή. Στο πρώτο κείμενο, ο αφηγητής καταγράφει εικόνες της πόλης και των ανθρώπων και σχολιάζει. Υπάρχει κάποιος προβληματισμός και ίσως ελπίδα ότι αυτός ο εφιάλτης θα τελειώσει κάποια στιγμή, π.χ. «δίνουν σ' αυτό που ζούμε αυτήν την περίοδο την πικρή αίσθηση της μετάβασης σε άλλη εποχή». Όμως, μπορεί να εκφράζει και κάποιο φόβο ότι η κατάσταση θα χειροτερέψει. Η αφήγηση είναι στο α ενικό, γ πληθυντικό και α πληθυντικό γιατί αισθάνεται κι αυτός μέρος αυτής της εμπειρίας. Στο δεύτερο κείμενο, η αφήγηση είναι στο α ενικό σαν να είναι ο συγγραφέας μια κάμερα που καταγράφει χωρίς να εκφράζει αισθήματα.
- Αντιπαραβάλλει τα δύο κείμενα.

2. Κείμενο Γ και κείμενο Δ

Αυτή η ερώτηση ζητάει από τους υποψηφίους να αναλύσουν και να συγκρίνουν ένα απόσπασμα συζήτησης σχετικά με το πώς βίωσε τις αλλαγές στην πόλη της Θεσσαλονίκης ο ομιλητής με τίτλο: «Ο Κώστας Παπαθεοδώρου, αρχιτέκτων και αντιδήμαρχος Θεσ/νίκης μιλάει στο «Δ»» από το λογοτεχνικό περιοδικό Το Δέντρο, Λόγος και Ποιητική για τη σύγχρονη Θεσσαλονίκη, το οποίο είναι αφιέρωμα στα 2300 χρόνια της πόλης, Δεκέμβριος 1985 – Ιανουάριος 1986, με ένα απόσπασμα κειμένου του Στέφανου Τσιτσόπουλου, που επίσης αναφέρεται στο πώς βιώνει ο συγγραφέας τις αλλαγές στην ίδια πόλη από τη συλλογή κειμένων με τίτλο FLANEUR, εκδόσεις Ιανός 2010.

Μια επαρκής έως καλή ανάλυση θα:

- Σχολιάσει τη μορφή και τον τύπο κειμένων, π.χ. το πρώτο κείμενο είναι απόσπασμα συνέντευξης και έχει αμεσότητα και προφορικότητα. Όλο το κείμενο είναι μια παράγραφος. Το δεύτερο κείμενο έχει τη μορφή προσωπικού δοκιμίου με επίσης έντονη προφορικότητα. Είναι χωρισμένο σε τρεις παραγράφους.
- Σχολιάσει το αναγνωστικό κοινό, το πλαίσιο και το σκοπό. Το αναγνωστικό κοινό του πρώτου κειμένου μπορεί να είναι αναγνώστες του περιοδικού και κάτοικοι της Θεσσαλονίκης που θα ήθελαν να μάθουν περισσότερα για την πόλη τους μέσα από τις μνήμες του συγγραφέα. Η ηλικία μπορεί να ποικίλλει, αλλά μάλλον απευθύνεται σε ανθρώπους μιας κάποιας ηλικίας και σκοπός του είναι να ενημερώσει για το πώς βίωσε ο αφηγητής τις αλλαγές στην πόλη του και πιο συγκεκριμένα τη μεταμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε τσιμεντούπολη. Επίσης από τον τίτλο μαθαίνουμε ότι ο αφηγητής είναι αρχιτέκτων και αντιδήμαρχος της πόλης, πράγμα που σημαίνει ότι η γνώμη του βαρύνει. Το αναγνωστικό κοινό του δεύτερου κειμένου είναι πάλι αναγνώστες του βιβλίου, μάλλον νέοι λόγω της γλώσσας που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας. Σκοπός του είναι να μεταφέρει στον αναγνώστη την εμπειρία του συγγραφέα σχετικά με τις αλλαγές στην πόλη του. Επίσης λόγω του χιούμορ το κείμενο έχει σκοπό να διασκεδάσει. Το πλαίσιο και των δύο κειμένων είναι η Θεσσαλονίκη και πιο συγκεκριμένα οι αλλαγές στο αστικό τοπίο της πόλης.
- Σχολιάσει τις ομοιότητες των δύο κειμένων: και τα δύο κείμενα αναφέρονται στη Θεσσαλονίκη και οι συγγραφείς τους είναι κάτοικοι της ίδιας πόλης. Και τα δύο κείμενα αναφέρονται στη τσιμεντοποίηση της πόλης, π.χ. αναφορά σε πολυκατοικίες. Και τα δύο κείμενα συνδέουν την άνοιξη με μυρωδιές αν και εδώ υπάρχουν διαφορές στον τρόπο που οι δύο συγγραφείς βίωναν ή βιώνουν την άνοιξη, π.χ. «δεν κατάλαβα την άνοιξη», και «Άνοιξη που όλο τον χειμώνα ήταν τυλιγμένη σε πλαστικές σακούλες». Και στα δύο κείμενα γίνεται αναφορά στην παιδική ηλικία. Γίνεται επίσης αναφορά σε γνωστούς δρόμους και περιοχές της Θεσσαλονίκης και στα δύο κείμενα.
- Σχολιάσει τις διαφορές των δύο κειμένων: Το πρώτο κείμενο είναι μια αναπόληση του συγγραφέα για την πόλη που έζησε όταν ήταν νέος και που άλλαξε και από τις πληροφορίες και τις ημερομηνίες ο αναγνώστης καταλαβαίνει ότι ο αφηγητής ανήκει στην προηγούμενη γενιά, π.χ. αναφορά στις δεκαετία '60, ή λεπτομέρειες όπως «γαλατάδες, άλογα», κλ.π. και χρήση παρελθοντικών χρόνων. Στο δεύτερο κείμενο εκτός από τη δεύτερη παράγραφο, ο χρόνος αφήγησης είναι το παρόν, ενώ η αναφορά στα σταράκια αλλά κυρίως ο τρόπος γραφής του κειμένου κάνει τον αναγνώστη να αντιληφθεί ότι ο συγγραφέας ανήκει στην επόμενη γενιά, π.χ. «Κόκκινα σταράκια σαν τριανταφυλλιάς φυτρώνουν στις βιτρίνες της Μητροπόλεως». Ο αφηγητής του πρώτου κειμένου θυμάται και νοσταλγεί. Πρόκειται για έναν ηλικιωμένο που σκέφτεται ότι όλες οι αλλαγές είναι προς το χειρότερο, π.χ. «έτσι όπως εγώ θυμόμουν ότι μύριζε η Θεσσαλονίκη». Στο δεύτερο κείμενο, ο αφηγητής βρίσκει ποιήση και χιούμορ ακόμη και σε μια «πόλη από γυαλί και ρημαγμένες πολυκατοικίες». Επίσης, σε αντίθεση με τον αφηγητή του πρώτου κειμένου, θεωρεί δεδομένη την αλλαγή, π.χ. «Η Θεσσαλονίκη αλλάζει, κάθε άνοιξη είναι σαν να βγάζει το καινούργιο της δέρμα».

- Σχολιάσει τη γλώσσα και το ύφος. Το πρώτο κείμενο έχει απλή και κατανοητή γλώσσα με χρήση κάποιων παρελθοντικών λέξεων όπως «καραγωγείς». Στο κείμενο γίνεται χρήση μεταφορικών λέξεων όπως «Το δωμάτιο με μπουκωνε» και βέβαια έχει έντονη προφορικότητα αφού πρόκειται για συνέντευξη. Το ύφος είναι νοσταλγικό και ελαφρά επικριτικό όταν ο αφηγητής αναφέρεται στη γενιά του «εγώ ρίχνω τη μομφή στη γενιά μου». Το δεύτερο κείμενο έχει γλώσσα ποιητική και ελλειπτική, με χρήση ξένων λέξεων, π.χ. *All Star*, αλλά και μείξη ελληνικής και λατινικής όπως *starάκια*. Επίσης το κείμενο έχει έντονη προφορικότητα. Το ύφος είναι ανάλαφρο, χιουμοριστικό και αυτό που θα λέγαμε στα αγγλικά “*cool*” και ο αφηγητής δεν ρίχνει την ευθύνη σε κανένα για τις αλλαγές στην πόλη του και απλά τις δέχεται.
- Σχολιάσει τα εκφραστικά μέσα: και τα δύο κείμενα έχουν πλούσια εικονοποιία. Στο πρώτο κείμενο εικόνες παιχνιδιού στους δρόμους της πόλης, π.χ. «κατεβαίναμε και αρχίζαμε το παιχνίδι», δηλαδή σκηνές που αναφέρονται στο μακρινό παρελθόν, ενώ το δεύτερο κείμενο είναι γεμάτο εικόνες ελλειπτικά δοσμένες, π.χ. «κόκκινα *starάκια*... στις βιτρίνες», «μια πόλη από γυαλί, ρημαγμένες ασφάλτους και πολυκατοικίες», αλλά και εικόνες από την όμορφη εξοχή έξω από την πόλη, π.χ. «τα ξανθά σιταροχώραφα του κάμπου» ή «οικείες εικόνες φοιτητών που αράζουν στα καφέ». Επίσης και τα δύο κείμενα έχουν μεταφορές και παρομοιώσεις όπως «το δωμάτιο με μπουκωνε, γέμιζε από τη μυρωδιά της πόλης», «η άσφαλτος μας περικύκλωνε» στο πρώτο κείμενο, ενώ στο δεύτερο κείμενο «άνοιξη που όλο το χειμώνα ήταν τυλιγμένη σε πλαστικές σακούλες», «ξαφνικά πλημμυρίζουν τους δρόμους», κ.λ.π.

Μια πολύ καλή ως άριστη ανάλυση θα:

- Εξετάσει με μεγαλύτερη προσοχή τις διαφορές ανάμεσα στα δύο κείμενα, π.χ. το πρώτο κείμενο μιλάει για την ανθρώπινη κλίμακα που χάθηκε «δε νιώσαμε πως η ανθρώπινη κλίμακα και η μυρωδιά της πόλης χάθηκαν» και ο αφηγητής εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για τη μεταμόρφωση της πόλης του που τον κάνει να νιώθει ξένος και γι’ αυτό αναζητάει καταφύγιο στην Άνω πόλη όπου ακόμη υπάρχει η ανθρώπινη κλίμακα, «διατηρούσε ωστόσο μια ανθρώπινη κλίμακα... και κάπου μου ταίριαζε αυτή η ιστορία». Στο δεύτερο κείμενο ο αφηγητής έχει δεχθεί την αλλαγή, την ανωνυμία και τη τσιμεντοποίηση της πόλης του με το χιούμορ και το ποίηση της καθημερινότητας, π.χ. «την άνοιξη έμαθα να την υποδέχομαι και να την καλωσορίζω από τα πολύχρωμα *starάκια* που ξαφνικά, τσουπ, πλημμυρίζουν τους δρόμους».
- Θα εξετάσει με περισσότερες λεπτομέρειες τη γλώσσα των δύο κειμένων. Ο αφηγητής του πρώτου κειμένου χρησιμοποιεί γλώσσα απλή και καθημερινή αλλά με προσεγγμένο λεξιλόγιο και χρήση μεταφορικών λέξεων, «άρχισα σιγά σιγά να κλεινομαι σε ένα κομμάτι της πόλης, αλλά και κάποιες λαϊκές εκφράσεις όπως «και αυτή την αλλαγή δεν την πήρα χαμπάρι». Η γλώσσα του δεύτερου κειμένου είναι νεανική, δροσερή και ποιητική με χρήση μείξης ελληνικών και ξένων αλλά και νεανικών εκφράσεων, π.χ. «το φοιτηταριό στήνει ιδιότυπα τίκνικ», «αραλίκια», Επίσης υπάρχει ελαφρά ειρωνία στη φράση «την άνοιξη έμαθα να την υποδέχομαι και να την καλωσορίζω από τα πολύχρωμα *starάκια*». Επίσης υπάρχει επανάληψη της λέξης «άνοιξη» και στα δύο κείμενα. Στο πρώτο κείμενο, χρησιμοποιείται κυρίως ο παρατατικός που δίνει ζωντάνια στην αφήγηση αλλά και υποδηλώνει ταυτόχρονα το γεγονός ότι όλα αυτά είναι παρελθόν, ενώ στο δεύτερο κείμενο, με εξαίρεση την παράγραφο όπου χρησιμοποιείται ο παρατατικός όταν ο συγγραφέας αναπολεί την ομορφιά της άνοιξης στη φύση μέσα από τις παιδικές του μνήμες, οι χρόνοι που χρησιμοποιεί στην πρώτη και τρίτη παράγραφο είναι ενεστώτας, κάτι που επίσης δίνει ζωντάνια στο κείμενο και ταυτόχρονα υποδηλώνει ότι ο συγγραφέας επικεντρώνεται στο παρόν. Επίσης στο δεύτερο κείμενο η κίνηση αποδίδεται με μια σειρά ρημάτων που υποδηλώνουν κίνηση, π.χ. «πετούν, ανηφορίζουν, φυτρώνουν».

- Θα εξετάσει με μεγαλύτερη εκλέπτυνση τα εκφραστικά μέσα. Και τα δύο κείμενα έχουν πολλές οπτικές και οσφρητικές εικόνες. Στο πρώτο κείμενο, ο αφηγητής δίνει ολοκληρωμένες εικόνες με κάποιες λεπτομέρειες, ιδιαίτερα όταν αναφέρεται στα παιχνίδια στο δρόμο και στη σταδιακή αλλαγή της πόλης, ενώ στο δεύτερο κείμενο οι εικόνες, δίνονται ιδιαίτερα ελλειπτικά αλλά με κίνηση και χρώμα αφήνοντας χώρο στη φαντασία του αναγνώστη, π.χ. «κίτρινα σαν μέλισσες πετούν στο Ναυαρίνο», «σ' αυτή την πόλη από γυαλί και ρημαγμένες πολυκατοικίες». Το δεύτερο κείμενο έχει δυνατές παρομοιώσεις με μεταφορική χρήση των λέξεων, π.χ. «κίτρινα σαν μέλισσες πετούν, starάκια πράσινα σαν περικοκλάδες αναρχοπάνκ κισσών», κάτι που θα είχε απήχηση σε ένα νεανικό κοινό.
- Θα σχολιάσει τις αναφορές στη γενιά τους. Στο πρώτο κείμενο, ο αφηγητής επικρίνει ελαφρά τον εαυτό του και τη γενιά του που «ενδιαφερόμασταν για την πολιτική, για τις κοπελίτσες και δεν έμεινε χώρος να αντιληφθούμε ότι η άσφαλτος μας περικύκλωνε». Στο δεύτερο κείμενο ο αφηγητής δεν επικρίνει και απλά δίνει μια ευδαιμονιστική εικόνα των φοιτητών που απολαμβάνουν την άνοιξη «με τα πρώτα αραλίκια μετά μπίρας», θεωρώντας δεδομένη την αλλαγή, γιατί όπως λέει χαρακτηριστικά το μόνο «που μένει σταθερό είναι η επιγραφή «Μούσαις Χάρισι Θύε».
- Θα σχολιάσει το πρόσωπο αφήγησης. Στο πρώτο κείμενο γίνεται χρήση α προσώπου ενικού και πληθυντικού, και β προσώπου «Να σκεφτείς ότι δεν ταξιδεύω», με το οποίο καταλαβαίνουμε ότι ο αφηγητής απευθύνεται στο συνομιλητή του. Στο δεύτερο κείμενο στην πρώτη και τρίτη παράγραφο χρησιμοποιείται το γ πρόσωπο που υποδηλώνει κάποια αποστασιοποίηση, ενώ γίνεται χρήση του α προσώπου στη β παράγραφο που περιέχει τις μνήμες του συγγραφέα.
- Θα αντιπαραβάλει τα δύο κείμενα συνδέοντάς τα μεταξύ τους. Υπάρχει μια συνέχεια γενιών στα δύο κείμενα. Η αλλαγή που δεν μπορεί να δεχτεί ο αφηγητής του πρώτου κειμένου, γίνεται αφορμή για ποίηση και χιούμορ στον συγγραφέα του δεύτερου κειμένου.